

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKE FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter L., Weisz H. és Krausz V. tőzsdéjében.

Bánffy.

(k) Vér szölkik az arcunkba e név hallatára, annyi erőszak fűződik hozzá! Vérbe kellene mártani a pennát, mely nevérol, zsarnoki munkájáról ír, mert a mit a nemzet vérről szerzett, a mi a magyarnak dicsősége és kincse, attól, a mi nekünk legdrágább, meg akarta galád módon rabolni a nemzetet.

Mit tett ez a nagy sovén magyar, mit tett ez az udvarmester, ki kézzel-lábbal, tüzzel-vassal, öblös szájjal magyarnak hirdeti magát, a kinek szemében a »klerikalis«, »ultramontan« vörös posztó, a ki szédítő magasságából alázuhan a semmiségbe s hacsak bűnkronikája révén nem, satellesein kívül alig veszi ajkára igaz magyar e nevet?! Mit tett? A magyar nemzet alkotmánya, ezredéves bázisa ellen aknamunkát folytatott s ha terve sikerül, ha a bomba felrobbanik: a magyar csak volt és nem lesz többé s a romok felett egy bűnös banda hahotájja jelentette volna a szabad magyar halálhőrgését. Büntársakat keresett haza ellenes munkájában politikuskok és katonák között, a felsőbb régiókban — Bécsben. Ez a hangos magyar, kinek megtámadhatlan oldalát ha másba nem, de erős nemzeti érületében fennen hirdették uszályhordozói, a magyar alkot-

mány felfüggesztésére, sőt annak eltörlésére törekedett, hogy helyébe ültesse a mindenkor és mindenhol atkos emlékü abszolutizmust, a zsarnoki önkényuralmat. Fosztassék meg a nemzet politikai jogaitól csinyján, ha nem megy így, a Bánffy minden ügyében jellemző önkényes, durva, erőszakos törvénytelen eszközökkel! Gyakorolja az országgyűlés jogait a fejedelem szolgáléklü hivatalnokokkal, többé nem felelős miniszteriummal; vegyen kezébe kancsukat, vasvesszót a hatalmas s a hol a fő nem hajlik a járom alá, lógjon rongyokban a szabad nemzet megsanyar-gatott teste!

Ezt tette hát Bánffy, a nagy magyar, az egykor mindenhatónak hirdetett miniszter! És hogy nem sikerült, nem rajta mult. A Felső tapintata megállította hazaellenes utján, a néppárt pedig ép abban az időben, már-már a tizenkettedik órában kirántotta lába alól a gyékényt, hogy a semmiségbe vesszen veszedelmes törekvéssel.

És igaz-e mindez! Lehetetlen, hogy nem így van, mert »a ki hallgat, az belenyugszik.« Bánffy hallgat és nem felel, nem védekezik, nem opponál, nem szid, nem rágalmaz, hanem hallgat. Es mit tesz egykori környezete, mit tesznek egy-

kori társai? Hallgatnak ők is, mert bűnös lelkük megremeg a hatalmas vád hallatára; mert a vérfürdő, melyről egykor állmodtak, önkézüket fertőztette meg; mert jól tudják, hogy szerezcent fehérre mosni nem lehet! De nem így urajm, nem! Álljanak elő a bűnösök, kik hallgatagságukban szövetkeztek a hazaellenes munkában, álljanak elő s adják át helyüket arra méltóknak! Álljanak elő, kérjék maguk ellen az igazságszolgáltatás büntető paragrafusát! Álljanak elő, tisztuljanak meg a méltó büntetés purgatoriumában! Álljanak elő és ne várják, hogy a nép szava kényszerítse menekülésre, mert rettenetes léssen az ítélet, melyet a nép alkot s végre is hajt!

Érezzék, hogy nem méltók az államférfiu magas polcára, mert a ki ilyen dolgra képes, az nem ismeri az egyeseknek és az egész nemzetnek tényleges állapotát, képességeit, fogatkozásait, ereinyeit, hibáit, gazdagságát, szegénységét és pedig mindezt úgy önmagában, mint más nemzetekhez viszonyítva. Ez a megfigyelésnek dolga, melyhez tiszta, éles ész szükséges és még hozzá: jellem, erős jellem.

Tovább megyünk. A tényleges állapotoknak felismerése után kövctezik annak mérlegelése, hogy azokat mennyi-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Zsuzsi.

Egy sor házból áll az egész falu, a vonat épen ott megy el mellette. Szélről a vasuti töltés oldalában nagy sugár jegenyefák állanak, a mik közt úgy festenek a kis fehérre meszelt bogárhátu házikók, mint a libák a hepehupás gyepen. Itt is, ott is kivillan a fehérségük. Tu'nan legelesznek azok, foltonként, csapatonként különválva, szeri, száma sincs körülöttük a pásztoroknak. Soha annyi apró gyereket. Sok eső járhatott erre, — gondolja a ki látj, — bőven az Isten-áldás. Ugy, mert nem sokan tudják, hogy onnan a nagyváros felől, alig egy órajárásnyira a sebes masinán, onnan jön az a felleg, mely szöke, barna angyalkákat hullat a földre, bámészködő, ártatlan csöppsegeket, a kiket az édes mamáik sietnek internálni ide, a hol sokkal jobb a levegő és talán, ha jobbnak látják bucsut mondani ennek a csunya világnak, — a pihenés is jobban esik a csöndes, akáclombos temetőben, a hol annyi az egyforma kis fejfa. Kék valamennyi, a betűt is lemosta róluak az eső mentől hamarabb, tán akarral úgy festik rá. Még a vadboróka, réti folyótu is siet vele takargatni őket, pár hét alatt befutja, átkuszlik hozzájuk a másik csöpp halomról, maga alá fogja valamennyit, mint a jó tyúk

a csibécskéit, hogy meg ne fázzanak, hogy aludjanak szép csendesen.

Arra, arra a másik baba — gügyögteti, tanitgatja a fizetett cseléd a csupa csipke babát, megfogja a kis ujját, úgy mutogat vele messze, a hol az övét hagyta, a kiről nem mer másnak beszélni, csak annak a kicsi teremtésnek, a ki talán meg tudja őt érteni.

A csupa csipke baba, a kövér baba átfogja a leány nyakát és azt mondja: nem! Már ő is önző és még gondolni se hagyja emezt a másik babára. Forog, repes az öleiben, cirógatja, dédelgeti és ez mind azt jelenti: nincs más baba, csak ő.

Hát el is felejtí, úgy szereti emezt, mintha az övé volna. Szinte az édes mamája lesz rá féltékeny s titokban meg is siratja: ez a gyerek megtagadja a vért. Olykor pityereg egész éjszakán. Fölkel, megnézi, szászor betakarja. Tapogatja a homlokát: forró. A kezét, Istenem, az meg talán hideg. Meghült, nem viselnek elég gondot a gyerekre. Felkölti az urát is. No nézd kérlek, láza van. Tapogasd meg az én homlokom, meg az övét. Ugy-e sokkal forróbb? bizonyosan láza van. Addid-addig, míg felkél a gyerek, s kitör a mezzoforte. Talpon az egész ház.

Szó nélkül felkél a leány, s karjaira veszi az urfít. Oda szoritja az arcát a magáéhoz s valami különös zümmögő nótába kezd, a mit

csak a gyermek ért meg, mert mindjárt alább hagy a magas cé-ből. Már alusznak, a dada is, a gyerek is, álmában ha ringatja, csucsujgatja. Egyszerre fölkiált: oh teremtöm, édes szűz Máriám, mit láttam! — Keserves sirásba kezd, hogy ijedten ugrál fel az egész ház: már megint mi baj van. A szegény tudatlan parasztleány csak sir, zokog tovább, egy hangot ki nem lehet csalni belőle, hogy miért. Csitítják, könyörögnek neki, fenyegetik, nem használ semmit, akárcsak a falnak beszélének. Mentől jobban instálják, annál makacsabb. Végre is úgy bálnak vele, hogy kiveszik a kezéből az urfít, a kit még mindig ott szorongat magához, hogy a könnyeik összefolynak.

— Nem is szereti maga azt a gyereket Zsuzsi, hogy úgy fel tudta költeni, — fordítanak egyet a beszéden. No már erre csöndesebb valamivel. Vöröses, kövér karját végighuzza a két szemén, az arcán, úgy törli le a könnyeit. Nagysoká süti ki: rossz látásaim voltak kérem alásan, ne tesszen rám haragudni, de hát . . .

— No mondja csak, — biztatják. A nehéz álmot is könnyebb kiverni a fejünkből, ha azon melegiben mindjárt elmeséljük valakinek. Hamarabb elhiszük, hogy csak álmotudt.

Zsuzsi keresztet vet, úgy kezdí: Hát kérem tetszen tudni, ugyis hiába tagadnám, mert hogy igaz is volt, — nagyot csuklik a hangja megint,

15

kracjázárért árulunk keskeny és szélesebb sávu torontáli vásznat, mely mosásban szintartó, ruhákra, blouzokra, nemkülönbön függönyökre is kitünően alkalmas. Más igen szép mosók métere 15 kr.

Atlasz szatin remek mintákban 26 kr.; piquet mosó 26 kr.; a most divatozó brokát zefir 21 kr.; duplaszélés scót kelmék több színben 29 kr.; dudlaszélés tiszta gyapjukelme drapp és szürkében 23 kr.; turista ing szatin vagy köperből 86 kr.; elegáns tavaszi kabát 3 fnt 50 kr. elegáns tavaszi gallér 3 fnt 25 kr.

Áruház a „Kék Csillaghoz“

Minden cikkben szabott olcsó árak!

Kezességdíjmentes! 5% engedmény.

Mai lapunk 6 oldal.

ben és mily irányban kell módosítani a közjó szempontjából, — és hogy e módosítás eszközésére minő intézkedések alkalmasak. Az intézkedés, szerződés vagy törvény, kormányrendelet, szerződés vagy bármely módon nevezendő kezdeményezés, mindig csak eszköz; egész értéke attól a hatástól függ, melyet a közjónak előmozdítására gyakorol; a mi ez irányban hatástalan, az üres játék, idő és erőpazarlás; *a mi több áldozattal, mint haszonnal, sőt semmi haszonnal sem jár, az káros és rossz.* A politikában ép úgy, mint a gazdaságban a tiszta jövedelem határoz. De viszont célul is a közjónak csak olyan haladását lehet kitűzni, melynek elérésére a szükséges intézkedések megtehetőek. Az államférfiu tehát együttesen mérlegeli a közállapotoknak követelményeit és a kielégítésükre szolgáló intézkedéseket; ezen mérlegelésnek alapján állapítja meg és hozza rendszerbe teendőit, a követelmények fontossága és sürgőssége, valamint az intézkedések könnyebb vagy nehezebb megvalósíthatása szerint. Mindezekhez biztos és józan ítélőtehetség, de főleg erős jellem kell!

Es hiszik-e azok a nagy urak, azok az államférfiak, a kik Bánffyval egyetemben az alkotmány ellen hallgatagon dolgoztak, hogy birtokában vannak a most említett tehetségeknek? Ugy tettek, ugy munkálkodtak-e, hogy kétségtelenül igazolták a fenti vonásokat? Olyan eszköznek hiszik-e az alkotmány eltörlését, melylyel a nemzet javát munkálni lehet? Ha igen, ugy hiányzik az ész, a biztos és józan ítélőképesség; ha nem hiszik és mégis élni akartak vele, úgy az erős jellem hiányát árulják el. Az eredmény egy: ne bitorolják az államférfiu nevet, álljanak félre még idejében.

De forduljunk el e képtől, ettől az

az én kis egyetlen kis magzatomat láttam itt halva az imént, koszorúval a szép fekete hajában, fehér selyembe, mint a gazdag szép menyasszonyok, sok lobogó szentelt gyertyával köröskörül. A kicsi feketehajú leányomat, a kit oda kellett hogy adjak a Dunának, — vagy oda . . . Oda, a hol csakugy meghalnak a gyerekek, mintha a Dunába dobnák őket . . .

Erőtlen, gömbölyű vállalí remegtek még egy darabig a nagy zokogástól, aztán valami furcsa, vékony panaszos nótába fult a hangja, a mit valahol régen tanultatott a csöndes kis falujában az oláh legényektől, a mikor még hírét se hallotta a nagy cifra városnak. Bár ne is hallotta volna! — Sok, sok könnye elhullott azóta. Nincs annyi szem kalárisuk az oláh fátáknak körül a hegyekben, mint a mennyi könny az ő arcára hullott. Ha ugy kivarrhatná vele a kis leánya szemfedőjét.

A mig ujra lecsendesedtek, hát ki is haladott. Nagyvárosban ugyan a nap feljött sem ugy esik, mint másol. A gyári kéményekbe, a mik ugy nyulnak fel, mint erdőkben a fák, még hajnalon begyujtanak. A fekete füst száll, száll, szélteben hosszában ráfekszik a veres csikokra, a halvány lilaszínű derengésre. Madár se dalol erre, ha csak nem valami bezárt kanári a szomorú rabságban.

Jönnek-mennek az emberek már ilyenkor itt is. Döcög a tejhordó szekerecske, kocognak előtte a jámbor csacsik. A pék inas merő bosszantásból ott fityfól a legélesebben, a hol látja hogy jobban alusznak. Az utcasarkokon mezitlábos gyermekek dideregnek, marakodva egy darab kenyérről egymás között.

Zsuzsi dobogó szívvel fut le a nagy lépcsőkön. Egy óra múlva itthon leszek, — mondja a házmesternek, addigra fel se ébrednek odafönn

undok, vérlázító képtől! Hozzad fordulok hazám népe, hozzad, a ki támogattad a hatalomnak birtokosait Tiszától Széllig! Te adtad kezébe a hatalom vesszejét és járommal akartak fizetni érte! Te emelted ki a semmiségből, hogy téged! döntsön oda! És még mindig nehezen ismered meg harminchárom év keservei után az igazság szavát, melyet a néppárt irt zászlajára! Még mindig nem látod meg kevés igazainak haláltmegvető harcát a néppárt küzdő soraiban! Még mindig nem olyan ébredésed, hogy fénye megszédítse a sötétség alakjait, kik ellened, hazád és nemzeted ellen titkon és nyíltan önző érdekekért harcolnak! Légy erős és erősséged próbaköve legyen a közelgő választás; állj sarokra és meg ne tántorítson téged a hamisság szava ígéréttel, pénzzel s mámorító italával! Légy erős és nem gyenge, mert a gyengéé a halál és a te halálod, Szent Istvánnak dicső ivadéka egyenlő a magyar nemzet halálával.

Mit tesz még mindig Bánffy hadserege? Erőszakot követ el a nemzeti köztudaton s lábra akarják állítani még egyszer a bukott zsarnokot, az alkotmány ellenségét, egy kerület képviselőjévé akarják tenni és pedig olyan kerületben, melynek vezéreiberei: *Augenstein Samu, Golgberger Jakab és Weis Leo.* Látod, már ilyennevű vezérekkel dicsekvő kerület is van. Szent István keresztény birodalmában. És ez a kerület barátja az alkotmány támadójának. Láthatod hát, kik a jobáratok és kik ellenségei annak a *néppártnak*, melynek munkája szent, mert célja, a haza java is szent! Láthatod, hogy sokan vannak, a hatatalom zsoldosai között s nélkülöd mégis kevesen, hogy a hatalom birtokosai lehessenek.

Százrancu kurta szoknyája kilibben itt is, ott is, a hogy sebes lépésben igyekszik előre a többiek között. Mintha csak szárnya volna kétfelől, ugy repül a fehér ingvállá. Nem néz se jobbra, se balra, pedig egyre-másra kacsingatnak rá, a mikre nagyokat nevet mások. Egy ház előtt beszédbe áll a tejes emberrel.

— Kegyelmetek pomáziaik? — kérdi.

— Olyanformán — mondja az ember. A telepről vagyunk inkább — toldja meg még a szót, a mig az üres tejes kannákat felakasztja.

Zsuzsi észre tér:

— Fizetek egy pohár pálinkát, — mondja, ha kivisz gyigelmed magaval, megtérek én akárhol.

Simogatja a csacsikat:

— Ilyen, ilyen szép jószága volt az apámnak is . . .

Megindulnak, a csacsik kocognak ujfént.

Végig a kavicsos országutara tarka lepke száll, zománcos kék pillangó, kergetődzve a játszos párjával. A napugár megcsillan két oldalt a fűvön, a tenyérnyi vizes foltokban, a mik a tegnapi eső után maradtak.

A két jámbor állat legyezi magát a bolyhos hosszú füleivel, miközben kellő jóakarattal poroszkálnak, hogy csakugy zörögnek utánuk az üres edények. Messziről már látszik a sor jegenye, az apró, fehér házak. Egy csomó mocskos gyerekek ott hancuzik az árokba.

Zsuzsi lepattan az ülésről. Isten áldja meg gyigelmedet, bemegyek már gyalog is, — mondja. Szinte elfelejti a baját, — mikor olyan szépen süt rá a nap, friss fűj a hegyek felől, mintha csak templomba menne odahaza, ugy tetszik neki. Libegne a szívárványszínű pántlika a hajában.

Zsuzsi se az irást, se az olvasást nem érti, hanem azért eligazodik mindenben. Kérdez, itt is,

Zenekedvelők Egyesülete.

Mult keddi számunkban »Hangverseny után« című vezércikke a déli vasuti műhely dalegyesületének hangversenyével kapcsolatban egy-két komoly megjegyzést közzé tett Székesfejérvári művészeti, irodalmi mozgalmanak évtizedes pangása felől. Meggyőződésünk szerint helyesen és találóan mutatott a társadalmi széttagoaltságra, a belső békétlenségre s a külső pártoláshányra, mint a pangás legfőbb okaira, a miknek szomorú folyománya volt eddig városunk minden művészeti eszméjének és mozgalmanak gyors hervadása és megsemmisítése. Végső konkluzióképpen említett vezércikkünk ezeknek az okoknak, ezeknek a szinte meggyökerezett hibáknak a megszüntetését ajánlotta, hogy kulturális, művészeti téren Fejérvár is arra a nivóra emelkedhetnék, a hova neves multjánál fogva emelkednie kell.

Ne csodálja tehát senki, ha ennek a vezércikknek hatása alatt különös érzésekkel olvassuk laptársunk, a Sz. és V. legutóbbi számának ama tudósítását, hogy városunk társadalmának a művészetért, a komoly művészetért lelkesedő néhány tagja, a székesfejérvári zenekedvelők egyesületének alakításán fáradozik.

Önkéntelenül is fölébred lelkünkben a kérdés: a hol a főntebb említett okok miatt már annyi szép és nemes eszme volt kénytelen sirba szállni — vajjon nem kell-e majd ugyanezért a székesfejérvári zenekedvelők egyesülete szép eszméjének is röviden meghalnia?

Mert az eszme igazán szép, Ha sikerül, nyomában illatos virágként fog eltre kelni Székesfejérvár művészeti intelligenciájának magasra lendülése s a mi szintén nem megvetendő, le fognak dölni, mert kell, hogy ledőljenek a társadalmi osztályokat egymástól mereven elkülönítő válaszfalak s a közösen kultivált, a közösen megértett s a közösen élvezett művészet révén más téren is városunk jövőnd emelkedésének legerősebb támaszaképpen egy megbonthatatlan egészszé egyesülhetnek a társadalom különböző osztályai.

ott is, a leveleit három irástudóval is elolvastatja, valahogy el ne bolondítsák. Egyszer volt még e telepen, mikor a gyereket kiadta, de azért odatalna a házhöz álmában is.

Megismeri a kis görbe fűzfáról, a mi kihajlik a kerítésen. Látja, az asszony a csirkéket eteti, vagy három kényszeredett gyermek a földön csuszkal, mig egy a ruhás kosárban szundikal. Ritkás kis hajukat száználmasan fujdogálja a szél, szemük, szájuk alig látszik a szennyfől. Hogy látja az asszony, jön valaki, — sebtében végigtörli őket a kötényével.

A leány megáll, azt hiszi mégse jó helyre jött. Az egyik se az övé! Hiszen csak meg ismerné!

Elébe megy a parasztasszony. miközben csitítja a kutyát.

— Hát megkaptad a levelet Zsuzsi, mondja s elfasult arcára igyekszik valami tisztességes szomorúságot ölteni.

Zsuzsi megsáppad: miféle levelet?

— A kit irtunk a kis Zsuzsikáról, hogy a jó Isten elvette, hogy jól járt . . .

A leány ugy érezte megszédül, mert csak megfogódzott a kapufelől.

— Nagyon szépen eltemettem — mondta az asszony tovább, megnyujtva hangját, hogy mutassa, mint sajnálja ő is. Nagyon szépen, akár a magam gyermeke lett volna. Nem sajnáltam a pénzt a kántortól, igen szépen kiénekelte téged Zsuzsi . . . Nagyon jól járt az ártatlan, nem kell szenvedni többet . . .

Otthon összeszidták Zsuzsit, a miért kérdés nélkül elment hazulról, és este már megint dalolnia kellett neki a nótákat a kővér babának . . .

Mányiné Prigl Olga.

Ennek az eszmének tehát sikerülnie kell, és hogy sikerüljön, mindent megteszünk, a mi tehetségünkől, tollunktól telik.

E sorok írója oly városban él, melynek hatalmas fejlődött művészi élete van. Ezen a téren a székesfőváros után a harmadik helyen áll. Külön, kitűnően szervezett zenekara van. Az ebből s a város és közeli vidék összes műkedvelő zenészeiből alakult hatalmas filharmonikus zenekar az év minden szakában mintaszerű hangversenyeket rendez, miknek műsorát a zenészet klasszikusainak remekjei képezik. Ez a zenekar egyszer egy évben egyesül a város dalárdáiból s műkedvelő énekeseiből alakult énekkarral s előadásra kerülnek mindig szépen, mindig hiba nélkül, mindig hatásosan a legszebb oratoriumok, zenedrámák stb. S a míg így a társadalom egy része a pódiumon játszik és énekel, addig a másik rész ember ember hátán lenn a nézőtérén zörög, gyönyörködik, tapsol s ez is, az is aktíve, passzíve egyesül a komoly művészetnek szeretetében, mely így erkölcsileg is, anyagiilag is ki nem fejezhető hasznokat eredményez.

Ez az igazi, az ideális demokracia, mely az embereket nem az állás, nem a hivatás, nem a a méltóság és nem a pénz, hanem a tehetség szerint mérlegeli. És megtörténik és nem haragszik érte senki és nagy számár volna, a ki haragudnék, hogy a míg X. Kovácslegény szólókat énekel, J. Varróleány primhedűt játszik, mert tud, hogy addig Z. nagyságos asszony legfeljebb a második altban dörög a legjobb akarattal a hogy tud, V. méltóságos ur pedig csak a cintányérokat csaphatja össze, ha megtanulta.

Mindenkit tárt karokkal fogadnak, a ki tud és használható, csak a ki tud és használható, csak tisztességes ember legyen. A felsőbbség engedélye és ellenőrzése mellett szívesen adott helye van a diáknak s polgári iskolai leányoknak is, ha ért a zenéhez s ezek büszkén viselik a filharmonikusok piros csokrát s nem jut eszükbe, hogy egymáshoz tisztelettel és becsüléssel ne közelítenének.

Külön próbái vannak a kezdőknek, a félénkeknek, mielőtt a nyilvánosan szereplők a zenekar kötelekébe fölvetnének s az összes középiskolák zene vagy énektanuló ifjúsága ingyen jegyeket kap a hangversenyekre, hogy hallgatva és élvezve kelljen föl lelkében a vagy, hogy valamikor ő is filharmonikus lehessen.

A ki pedig nem tud, de szereti a zenét, a városból, megyéből örömmel köszöntött fizető tagja lehet az egyesületnek s ingyen élvezheti annak minden hangversenyét s mert a művészetnek, a zenének és énekeknek szívet-lelket nemesítő gyönyöreit megszereti az, a ki egyszer belekóstolt: a társadalom minden rétegéből csak úgy özőnik a hallgatóság s nincs eset, hogy üres terem előtt játszódna le a filharmonikusok hangversenye, mely észrevélenül lopja be a szívekre a művészet szeretetét s lassan generációt nevel, a mely ért a művészethez, rajong azért, szóval, a mely intelligens s a műveltségnek nem gyöngye mázát, de erős zománcát hordja a lelkületén.

Ha a »Székesfejérvári Zenekedvelők Egyesülete« ilyen demokratikus alapon indul; ha nem ijed meg a kartonruhától s szíves barátjával szegődik a munkás-zubbonyok is, a mik alatt zeneértő szív, dobog, ha a város két dalárdájával s műkedvelő énekeseivel nem egyszer egyesül szép eszmék kivitelére; ha nem ijed meg a sok fáradsággal járó munkától, de minden tagja egyöntetűen, nagy lelkiismeretességgel s még nagyobb türelemmel végzi mindenkor kötelességeit s ha másrésztől a megyei és városi társadalom a cserébe kapandó művelzetért nem fukarkodik

a pártolás jól megérdemelt filléreivel — akkor, de csakis akkor maradandó jövőt, hasznos életet jósolunk neki, különben el fog hervadni és megsemmisülni, mint a virág, melynek gyökere nincsen, mint annyi más szép eszméje elhervadt már Fejérvár művészeti mozgalmainak.

Ennyit akartunk mondani s megjegyzéseinkkel lehetőleg utját egyengetni annak, hogy a most alakuló »Székesfejérvári Zenekedvelők Egyesülete« igazán hatalmas emeltyűje lehessen a város rég nélkülözött társadalmi egységének s művészeti intelligenciájának.

UJDONSÁGOK.

— **Anna-nap.** Az Anna napot a magyar ember ös idők óta különös előszórettel ünnepli. Egy-egy családi mulatság, furdóhelyeken pedig az Anna-bál szinte elmaradhatatlan minálunk. De nemcsak mulatsággal, nemcsak csengő pohár, vig muzsika mellett ünneplik e napot, a keresztény áhitat megtalálja egyébként is a módját, hisz alig van város, a hol egy-gy kápolna ne hirdetné szent Anna nagy nevét. Városunkban a történelmi nevezetességgel bíró szent Anna kápolnát tegnap-kora reggeltől késő estig a hívők nagy sokasága kereste fel s a fél 10 órakor tartott szent mise, majd P. Dániel Ferenczendi atya szent beszéde alatt még az utca is megtelt ájtatoskodókkal.

— **Az állami tisztviselők mozgalma.** Az államvasuti alkalmazottak budapesti 65-ös bizottsága f. hó 25-én tartotta meg alakuló ülését. A bizottság elnöke Szamzenka Ernő felügyelőt, alelnökké Früchtl Ede és Marsik János felügyelőket, Korbuli József felügyelőt és Lukács Gábor hivatlanokot egyhangulag megválasztotta. Pénztárnok lett Kunze Lajos ellenőr, a bizottság második jegyzője Winter József ellenőr. A elnök indítványára a bizottság megállapodott abban, hogy az ügy gyorsabb menete és a mozgalom egyöntetűsége érdekében a 65-ös budapesti bizottság az országos bizottsággal egyidejűleg tárgyalja le a memorandumot. A memorandumot azonnal szétküldik az összes bizottsági tagoknak, azok javaslataikat és megjegyzéseiket írásban augusztus 10-ig küldik meg a bizottság jegyzőjének, egy héttal bizottság a beérkezett javaslatokat a memorandumba beilleszti s az így átdolgozott memorandumot az augusztus 20-án egybeülő országos bizottság elé terjeszti. A memorandum végleges szövegét megállapító bizottság tárgyalásaira minden vidéki bizottság egy tagot küld ki.

— **Madarász József szobra.** A képviselőház legöregebb tagja, a radikális Madarász József, aki ismételt volt a Ház korehőke, egyike a legérdekesebb »magyar tipikusoknak.« Strobl Alajos tanár, a kiváló szobrász. közelebb megörökítette az agg képviselő arcvonásait. Madarász apó, dacára puritán világmegvetésének, nap-nap után híven ült a művésznak, aki a megszólalásig hű szobrot csinált róla. E szobornak első bronzpéldánya a sárbogárdiaknak jut, akik 1848. óta választgatják meg képviselőjükné a minden kormányokat tántoríthatlan ellenesét.

— **A lutheránus plebánia.** Ilyen is van ám, mert nem csupán a nagy baja újabb elbeszélésünknek, hogy tele van a külföldi irányok majmolásával, de különösen az is, hogy elbeszélőink még a hazai viszonyok körül is a legmegdöbbenőbb tájékozatlanságot sejtetik. Egy részök nem képes arról írni, amit maga élt át, látott, tapasztalt (hiszen ehhez speciális írói érzék kellene) hanem a látókörétől távol eső, idegen világokba kalandozik el más írók nyomán, a kik ott szerencsével jártak. Vallási tárgyokról nagyon szeretnek írni, csakhogy mindenki a más vallá-

sárol. A zsidó író, ha nem tárgyalja célzattal, úgy ködös miszticizmussal vonja be a katolikus egyház köréből vett alakjait és témáit, p. o. nem egyszer szolgáltatta misét a kálmínista templomban, de más felekezeteknek és más felekezetbeliek is juttatnak ilyen borzasztó baklővésekből. Egy napilapunk, mely tárca-közleményeit különben jól meg szokta válogatni, tegnap este egy ágostai evangélikus pap életéből válszítja tárgyát és ír a derék lutheránus papról ilyesfélét:

»Ő volt az, a kiről a főtisztelendő szemnárinni igazgató egyszer sóhajtvá jegyezte meg...«

Majd ismét:

»A székárosi plebánián, a hol Luther utasítása szerint dicsérte az Urat Kapusnyik Márton...«

Ismét tovább:

»Már pedig akárhogy is vesszük, bizony te vagy plebános ur mindennek az oka...«

Ime, lutheránus szeminarium, lutheránus plebánia és plebános, a papjával testü beszélő lutheránus paraszt kurátor, mint a hogy azt az oláh pópával cselekszik a boldogult... Papp Dániel novelláiban éppen az ő elbeszélő módorát, hangját utánozza novellájában elbeszélőnk, kire nézve az esetből az a tanulság származik, hogy egyéb novelláiból ősmert szép tehetségét csak úgy érvényesítheti igazán, ha megmarad abban a körben, a melyet maga tökéletesen ismer és nem kalandozik el idegen terreneumon, a hol ime, milyen könnyen téved meg az ember tolla!

— **Herman Ottó könyve ingyen.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, melyben tudatja velük, hogy Herman Ottónak, a kiváló tudósnak, a madarak hasznáról és káráról írott kitűnő munkáját ingyen küldi meg a törvényhatóságoknak, ha ez irányban a miniszteriumhoz fordulnak. A kérelemmel a VI. főosztályt kell megkeresni.

— **Állat az emberben.** Fellázad az emberben mindan nemesebb érzés, midőn az erkölcs-hiének egy-egy emberbe bujtatott alakjával találkozik. Hová jutunk, ha a társadalom csak egy percig is megtűri a keblében az ilyen jelleméből, erkölcséből, férfias önértetéből kivetkőztött hitvány firmákat. Undor fog el bennünket s a jó izlés tiltja Varga József iszka-szent-györgyi illetőségű, helybeli, Gáz-utca 15. sz. alatti lakos ocsmány bűnet a közönség előtt feltárni, a ki noha már 50 esztendőét élt, nem süllyed el szégyenében, midőn egy hat és fél éves kis leány becsülete, ártatlansága ellen gyilkos kézzel tör. Szerencse, hogy a rosszat sejtő anya rátőri az ajtót, a bitang fráter megrémül, futásban keres menedéket s az anya a szörnyű bűn láttára eszméletlenül összeesett. Tegnap délután 5-6 óra tájban történt az eset s a rendőrség még az éj folyamán elfogta a bujdosó gazlekűt s az orvosi látlelet kapcsán tagadása dacára átadta ma délután az ügyészségnek.

— **Gyászroval.** H. Csavajda Mihály duna-Adonyi lakos, választott vármegyei biz. tag f. hó 24-én Duna-Adonyban meghalt. Nagyszámú rokonság gyászolja.

— **Erdőégés** Gróf Esterházy Miklós Móríc kozmai erdőjében nagy tűz pusztított, mely az óriási erdőből 3200 négyzetméternyi területet hamvasztott el. Klaus János mezőőr okozta a tüzet, a ki az erdőben foglalatoskodott s pipájából egy szikra hullott ki egy közeli szalmakazalra. Mire a veszedelmet észrevették, már az erdő nagy része lángban állott. A csákvári tüzoltóságnak nagy erőfeszítésébe került a nagy erdőtűz megfékezése.

— **Meghosszabbított előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter dr. Eötvös Bálintnak a dunántúli helyi érdekű vasut építésére adott előmunkálati engedélyt még egy évvel meghosszabbította.

— **A Gondviselés műve.** Vermes Márton Apáca-utca 22. sz. alatti lakos nevelt fia, a kis 9 éves Simon István azok közé a gyermekek közé tartozik, a kiket az eleven ördög névvel szoktak megfizetni s hogy rászólgál erre, szerencsétlen stíklje is igazolja. F. hó 22-én ugyan is átment az Apáca-utca 15. szám alatt lakó Kiss István udvarára, a hol javában folyik a cséplési munkálat. A fiu egy darabig szó nélkül nézte a géphajtó lovakat, mignem egy óvatlan pillanatban a lovak közé ugrott s a rudon lovagolt. A következő pillanatban egy éles sikoly volt hallható s csakis a Gondviselésnek köszönhető, hogy az asztag tetején dolgozó Kiss István a gépnél termelt s a halál torkából kimentette a gyermeket, a ki a kerék közé csuszván, bal vállán és bal lábán súlyos zúzódásokat szenvedett. A gyermeket, miután lakására szállították, dr. Pataki Ármin vette gyógykezelés alá.

— **A fürdés áldozatai.** Ercsi-i levelezőnk írja, hogy ott f. hó 24-én egy erős testalkatú fiatal ember hulláját fogták ki. A hatóság csakhamar megállapította, hogy az illető Végh István 18 éves kőműves legény, a ki Budafokon dolgován néhány barátjával a nyílt Dunába ment fürdeni s néhány méresz bravurstíklje után a hullámok közt lelte halálát. A hullát Ercsiben temették el s a szerencsétlen fiatalembert Pomázról a rokonok és ismerősök nagy száma kísérte sírházhoz. — Tegnap ismét egy virágjában levő legényember lett a fürdés áldozata Ercsiben. Sturm Richard Vasmegeyi, 22 éves lóhajcsár néhány árszával lovakat szállított a községen keresztül. Ercsiben pihenőt tartottak s a nagy hőségben a Dunára mentek uszatni a lovakat. Sturm is kedvet kapott a fürdéshez, egy-kettőre ledobta magáról a göncöt s vigan uszált az őz Duna habjain. Egyszer csak eltűnt a hullámok között s azóta meg sem találták. — Hertold János ercsi-lakos f. hó 24-én Ercsi község határában a Dunából egy 20—22 évesnek látszó intelligens férfi hulláját fogta ki. Tekintettel arra, hogy az ismeretlen csak egy uszónadrág volt, minden kétséget kizárólag fürdés áldozata.

— **Elítelt sikkasztó.** Daróc rabruhában, halálsápadt arccal, lesütött szemekkel a törvényszék tárgyaló termében bírái előtt állott egy iskolázott, művelt ember, a mi beteg társadalmunk könnyelmű nevelése. *Horváth Béla* nevét ismerik olvasóink. Először ügyvédi írnok, majd járásbírósi díjnak lett s a könnyelmű élet ott is, itt is bűnös utra vitte s aztán, hogy állás nélkül maradt, kenyeret lopott és kenyérré vált. Kisebbségi lopásai miatt a járásbírósg 1 hónapi fogságra ítélte, a törvényszék pedig Mader kir. táblabíró elnöke mellett a járásbírósnál elkövetett egy rendbeli hivatali sikkasztás és egy rendbeli közönséges sikkasztás büntette miatt hat havi fogsázzal sújtotta, a melyből egy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

— **Névváltoztatás.** *Rosenberg* Rezső sereglési illetőségű, várpalotai lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel »Rákoss-ra« változtatta.

— **A Gólya-fürdő titkai.** Meincz István miután az elemi iskola egy osztályát hat év alatt fényes sikerrel kijárta, Számmer Imre könyvnyomdájába állt be az apró ólomkatonák dirigálására. Fényes tehetsége nem hagyta cserbe itt sem, mert rövid idő alatt az első között is első lett — a huncutságban. Most pedig a fürdésnek lévén ideje, Meincz állandó alakja lón a mohai vasutvonal mellett levő úgynevezett Gólya-fürdőnek, ott mutatta be produktumait a nagy közönségnek. Folyó hó 25-én azonban a művész majdnem ott hagyta a fogát. Fogadást tett ugyanis, hogy a kéz és láb alkalmazása nélkül, csupán meglehetősen kifejlődött fülei evezése mellett körül uszsa a fürdőt. Úgy is lett, azaz

hogy nem lett úgy, mert Meincz ólomgözs feje már a kezdet kezdetén a víz alá merült, s hogy halálát nem lelte ott, szintén előkelő füleinek köszönheti, melynél fogva Stranszki Antal cipészsegéd partra szállította a fuldokló evezőt.

— **Tisztelegjé atyádat és anyádat...** Német Pál és Német István kis-kiszi-i legények aligha ismerik az irás szavát, mert másképp nem kerültek volna az igazságszolgáltatás kezébe. A napokban ugyanis a két legény arra kérte édesanyját, hogy egy kis cécóra néhány koronát adjon nekik. Németné sehogysem állt kötélnek s egyszerűen megtagadta fiai kérelmét. Erre aztán kezüket emelték a gyermekek anyjuk ellen, a mit nem állt meg szó nélkül a gazda, Német Mihály s erős szavakkal megfeddette önmagukról megfedkezett fiait, a kik anyjuktól az apa ellen fordultak s dorongot, kapát ragadva fél holtra verték. Már eszméletlenül fektűt az aggastyán, midőn a fiuk uszolni kezdték anyjukat s mert ez akkor is megtagadta a kérelmet, ismét neki estek s nem lágyította meg szívüket az atya vonaglása, ötlegetni kezdték az anyát is, mignem a szomszédok megfékeztek a gyermeki szeretetről oly nagyon meglepetkezett testvéreket. A csendörök a két legényt letartóztatták.

— **Összeférhetlenség.** Czirkelpach Lőrincné Salérom-utca 4. sz. alatti lakosnő feljelentette Baum Jánost, mert állítólag a saját konyhájában durván megtámadta, sőt meg is verte. — Baum János viszont Czirkelpachnént jelenti fel, mert egy reszelővel arcul ütötte úgy, hogy az orvosi látélet szerint 8 napon belül legközelebb sebet ejtett rajta. Továbbá Timm Józsefné ugyanottani lakosnő feljelentést tett ugyancsak Czirkelpachné ellen, mert szemem szédett s nő szájában ugyan csak nem nagy műveltségre valló sértő szavakkal illette. Czirkelpachné tehát legközelebb a járásbírósg van hivatva egy kissé kicirkalmazni. Úgy látszik, megérdemli!

— **Mérsékelt jegyek a szent István-ünnep alkalmából.** A szent István-ünnep alkalmából a királyi államvasutak, valamint a kassa-odérbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól Budapestre mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki olyképp, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályu, a II. kocsiosztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályu rendes menetjeggyel Budapestre és vissza utazhatnak. Gyorsvonaton megfelelő gyorsvonatu jegyek váltandók. Ezen jegyek folyó évi augusztus hó 15—20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre közlekedő — valamennyi személyszállító-vonathoz (expressz-vonatok kivételével) kiadatnak, a visszautazásnak pedig augusztus hó 20. és 21. napjain, legkésőbb azonban az augusztus hó 21-én este induló utolsó vonattal meg kell történnie. Ezen jegyekkel augusztus hó 20-ika előtt visszatérni nem lehet; azokkal utmegszakításnak sem menet- sem jövetkor helye nincs. Az I. és II. kocsiosztályban utazók a vizsztatérés alkalmával is mindkét menetjegyet felmutatni tartoznak, miért is Budapestre érkezve ezen jegyek csak felmutatandók, de le nem adandók. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

— **Örült a temetőben.** A Kerepesi-uti temető egyik öre tegnap délután egy gyanus viselkedésű embert vett észre, aki félig levetkőzve egy sír mellett imádkozott. Az ör megszólította.

— Mit keres maga itt.

Imádkozom. Megöltem egy embert, s most kérem az Istent, hogy bocsásson meg. A kegyelmes király is meg fog bocsátani.

Az ör rögtön tisztában volt azzal, hogy örültel van dolga. A mosonyi-utcai rendőrlaktanyába sietett, ahonnan két rendőr átvitte az örültet a rendőrőrszobába. A szerencsétlent aztán a rendőrorvos megvizsgálta és konstatálta, hogy közveszélyes örült. Megállapították, hogy Badics János a neve, *baracska* születésű 33 éves bércoksissegéd. Beszállították a Lipótmezei tébolydába.

— **Eltűnt és megkerült óra.** Szabó Sándor iparostanonc, Bástya-utca 15. szám alatti lakos még ez év február havában az iparos tanoncis kolában feledez az óráját, a mely onnan el is tűnt nyomtalanul. Szabó annak idején jelentést tett a rendőrségnek, a megejtett nyomozás azonban eredménytelen maradt. Az óra azonban végleg még sem veszett el; f. hó 25-én ugyanis árverés volt Deutsch Katalin kézi zálogüzletében s Szabó Sándor élénk érdeklődéssel kísérte a dobra kerülő órákat s csakugyan nem kis öröme mére találkozott véle. A rendőrség természetesen buzdgón keresi az elzalogosított, a kit most már aligha csiphet el.

— **A legmélyebb megvetés.** Gazd'uram korán reggel szemle utat végzett a piacon. Meg-megáll a mézsárosok sátrai előtt, végignézte a zöldségeket, nagysokára odakerült a kávémérő kofához is. Lassan ergette a füstöt kurtaszáru pipájából s látható érdeklődéssel kísérte a kávémérés természetes főnökönének mozdulatait s a kávézők meglehetősen nagy csoportját. A természetes főnökön végre is észrevette gazd'uramat. Oda is szólt neki barátságos hivatással:

Gyűjjön gazd'uram, igyon maga is kávé. Édős ám, mint a méz, meleg, mint a déli nap, oszt' nagyon jó...

A flegmás magyar kivette fogai közül a kurtaszáru pipát, köpött egy nagyon hosszú s lassu léptekkel tovább ment...

— **Uj iparág.** A paplan-takarókat eddig az gyártotta, a ki akarta. A kereskedelemügyi miniszter az ipartörvény kiegészítéseiil rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, mely szerint a paplan-készítés a képesített iparágakhoz tartozik s az iparigazolvány csakis a törvényben előirt feltételek mellett adható ki. Így foltozgatja Hegedűs kereskedelemügyi miniszter az ipartörvényt, a mely avult is, rossz és rendeletekkel úgy agyon van spēkelve, hogy az iparhatóságok alig igazodhatnak el a sok rendelet tömkelegében.

— **Felhőszakadás és jég.** Alig van már határ, melynek természetét, ha egészszen nem is, de részben tökre nem tette volna a jég, sőt a mi gabonanemű már lekaszáva még a földeken várt a további munkára, számtalan helyen egy-egy felhőszakadás következtében elusztott vagy legalább értékéből tetemesen veszített. F. hó 24-én Csurgót látogatta meg az elemi csapás s bár a jég hatalmas erővel jött, a termésnek mégis egy negyed részét tönkretette. — Tegnap Isztimér felett tornyosultak a vészes felhők, melyeknek összpontosítását a szomszédos községek viharágyui talán még inkább elősegítették s az eredmény nem is maradt el. Az esti órákban megderült az eső jéggel keverve s épen ezért ez utóbbi nem tett nagy kárt. Éjjel azonban a permetező eső valószággal felhőszakadással fejlődött, megmozdult a határban a már levágott termés s a gazdák nagy károkat szenvedtek.

— **Tűz.** Csak a napokban adtunk hírt róla hogy Schafhauser Gábor csoóri birtokán a már betakarított árpa tüzet fogott s mintegy 400 korona értékben el is égett. Azóta és pedig e hó 25-én az ápatermény ismét meggyulladt, de még idejekorán sikerült elnyomni a tüzet. A most már ismétlődő tüzeset valószággal boszu műve.

— **Sörtésvész.** A Hercegfalva községhez tartozó Róbertvölgy pusztán a sörtésvész járvány-szerűleg kiűtött. A hatóság részéről a szükséges óvintézkedések megtéttettek.

— **Harapós eb.** Özv. *Jankovits* Mihályné Szenátér 2. sz. alatti lakos kutyája f. hó 24-én Neuwald György Kossuth-utcai lakosnak ugrott s jobb alkariján megharapta. A harapós ebet megfigyelés végett a gypmesteri telepre szállították.

A mi fürdőink.

Előre is kijelentem, hogy Székesfejérvár szab. kir. város területén maradok annál is inkább, mert sorsom kényszerít e csendes város falai között, tehát nem is a jó nedűjéről híres fejérvári hegyen nyaralni. Mellőzni fogom még a külterületen levő s nagy kelendőségnek örvendő golya-, pap-, tücsök-fürdőket, a nagyhajlást avagy csösz-gunyhót, a melyek pedig nem megvetendő s mert tiltott, annál édesebb fürdőtelepeink közé tartoznak. Berohanok ajtóstul s először a mi generális uszodánk, a rózsaszízi fürdőnél állok meg.

A fürdő medencéje a helybeliek között legnagyobb s tekintve nagyságát vízbősége legkevésbé lehet bő, mert hisz egy szegényes, 6 cm. átmérőjű csövön táplálkozik a közös fürdőből lefolyó s a szomszédos malom sertéshizlal-dájának szennyvizétől meglehetősen szagosított vízből. A ki érdeklődik az újabbkori bacillus-teória iránt, ide jöjjön tanulmányozni. Csik, pióca, csibor, játszói bacilluskok, ürge vibrók, méla kokkusok, kuruttyuló békák, mogorva gombok tartják itt bizalmas randevuikat s hogy az emberek ne zavarhassák játszói mulatozásait, szintén oda vezényelt karból, jodoform és kámfor öszillatával kábitják el a tisztogatásra vállalkozókat. És mint minden ilyen helynek, ennek is megvan a maga kísértete: Alapi Kálmán az uszómester, tánc és illemtánc.

Mióta ennek az urnak megszülemlett a fejében az idea, hogy a közel jövőben Berlinbe utazik, hogy a tánc- és illemtáncból doktori címre vergődjék, azóta az uszás nála csak harmadrendű foglalkozás s így senki sem csodálkozhatik, ha már felejtetni is kezdi. Megjegyzem, hogy az uszást csak teóriából ismeri, gyakorlati kiképzetésben eddig nem részesült. Hogy valósággal kísértete, vagy ha úgy tetszik, tréfás alakja a fürdőnek, azt a fürdő kevés látogatója nagyon jól tudja. Az uszó-órák, a midőn Kálmán a mester szerepét játssza, egy-egy néma jelenetek. A kútél Kálmán izmos kezében, másik vége pedig a paciens nyakára volt hurkolva, mignem egy fuldoklási eset meg nem magyarázta, hogy az ember derekánál is köthető. Csendes léptekkel és még csendesebb hangon kíséri a mester a tanítványt s bizvást elmondhatjuk, hogy a ki Kálmán mester keze alatt megtanul uszni, arról joggal feltehetjük, hogy legelső fürdésekor a bábaasszony felügyelete mellett is már elárulta, hogy az Isten is uszómesternek teremtette.

Van még egy jó szokása a mi tehetséges uszómesterünknek, előszeretettel tartózkodik a női uszodában s tagadhatlan, hogy nem nőgyűlölő, sőt — mint halljuk — a kis leánykák pusztját sem veti meg. E téren a szerepet átadjuk a rendőrségnek, bizunk benne, hogy ilyen dolog jövőben nem fog megtörténni. Megemlítünk itt egy mulatságos esetet, mely híven jellemzi Kálmán mester rátermettségét az uszómesteri állásra. Egy jókedvű bakfis észrevevén Kálmán mester derült mosolyát, miután már előzőleg tisztában volt uszómesteri talentumával, az ugródeszkáról a vízbe vetette magát, elmerült, felkerült és — segélyért kiabál. Színlelte a fuldoklást és Kálmán mester csakugyan tudatára ébredt hivatásának, gyorsan az ugró deszkán termett és a fuldokló után ugrott. Nem! Hivogatta, csalogatta a kis bakfist, nyult érte, de el nem érte, rá is nézett, vissza is fordult s mikor végre a pajzán lányka jól megkacagtatván a fürdőhölgyeket, önmagát partra szállította, Kálmán mester ijedezve kérdezte:

Kisasszony, nem fulladt meg?

Kálmán mester nagyot nézett a válasz halatára és sehogy sem tudta megérteni, hogy lehet ennyi fuldoklás után meg nem halni.

A másik fürdő szintén a város tulajdonát képezi s ez hetenkint kétszer a katonaság rendelkezésére áll, ez pedig nem tetszik a cibél publikumnak, mert naponkint nem élvezheti. Vize elég jó, a malom-csatorna folyó vize, mely az utóbbi időben az esőzések következtében agyaggal telített s mert a medence csak egyszer van évenként tisztításnak alávetve, a fenék sáros úgy, hogy a katonafürdő elnevezés mellett joggal viseli a fejérvári sáros-fürdő elnevezést. E fürdőt a köznépfelváltva látogatja a kevés számú intelligens elemmel.

A harmadik fürdő városunk közepén fekszik, nagyságra a két előbbi között foglal helyet, tisztaság nyeltem szempontjából mindkettő fellett áll. A Sváb-féle fürdő mindenesetre áldás nekünk s ha város intelligenciája a tulajdonos által hozott áldozatnak megfelelőleg támogatná e helyet, bizonyára nem riadna vissza újabb áldozattól sem, a melylyel e kitünő forrás-vizrel rendelkező fürdő a legmagasabb igényeknek is megfelelne.

Legyünk rajta, hogy úgy legyen!

— s. — g.

IRODALOM.

— Az «Egyházi Közlöny» 30. száma a következő tartalommal jelent meg: Vezércikk: Egy társadalmi félszegség. — Egyházi Értesítő. — Tárcza: A homokzsák. — Az üldözött katolicizmus. — Hétről-hétre. — A zsidók és a magyarság. — Egyházi ünnep. — A »Kirche« szó eredete. — Déli levél. — Lelkipásztor. — Kérdések és feleletek — Irodalom. — Személyi hírek. — Memento. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. A megrendelések Budapest, VII., Szegényházter 8. sz. alá a felszólításokba küldendők. Előfizetési ára egy évre 10 kor.

Anyakönyvi statisztika

1901. évi július hó 20-ától július hó 27-ig.

I. Születés.

Született: 10 fiu, 8 leány. Ezekből 8 törvényes fiu, 7 törvényes leány; 2 törvénytelen fiu, 1 törvénytelen leány. Összesen: 18.

II. Halálozás.

Elhalt: 12 fi, 3 nő. Ezekből 5 éven aluli 3 törvényes fiu, 1 törvényes leány, 0 törvénytelen fiu, 0 törvénytelen leány; 5 éven felüli 9 fi, 2 nő. Összesen: 15. E szerint a születés a halálozást 3-al mulja felül.

Elhaltak: Huszár Károly, róm. kath., kano-nok, 77 éves, vízkór, Szent-István-utca 7. sz. — Kósa Anna, róm. kath., 2 hónapos, veleszületett gyengeség, Demkóhegy 64 sz. — Ehrenfeld Bódog, izr., főreálisk. tanuló, 18 éves, tüdővész, Szent-György kórház. — Schmideg Aladár, izr., rosszindulatu alképlet, Horváth István-utca 10. sz. — Kósa Ferenc és Petőcz Rozália halvaszületett fia, Demkóhegy 73. sz. — Almási János, róm. kath., 20 napos, bélhurut, Szarcsa-utca 7. sz. — Csopor József, földm. napsz., róm. kath., 50 éves, hasvízkór, Szent György kórház. — Botos Mária, ev. ref., szobalány, 20 éves, hagymáz, Széchenyi-utca 39. sz. — Langnár Sebestyén, róm. kath., kőmives-segéd, 57 éves, tüdőlob, Csordás-utca 6 sz. — Fehér János, gazd. cseled, róm. kath., 50 éves, hashártyalob, Szent György kórház. — Kocsis Pál, róm. kath., 3 hónapos, bélhurut, Sörpince-utca 10. sz. — Nedeczi Nedeczy Ágnes, ház- és földbirtokos róm. kath., 69 éves, ütér-elfajulás, Vörösmarty-tér 4. sz. — Sümegi János, róm. kath., földm. napsz., 41 éves, bélsorvadás, Malom-utca 13. sz. — Bóra János, m. kir. méntelepi közlegény, gör. keleti, 23 éves, tüdőgümőkör, cs. és kir. csapatkórház. — Remsei

János, foglalkozás nélküli róm. kath., nőtlen, 29 éves, tüdőlob, Tobak-utca 5 sz.

IV. Kihirdetés.

Bach Ágost, d. v. mozdonyvezető és Brittig Margit (Székesfejérvár). — Fülöp István kárpitos és Vincz Ilona (Székesfejérvár). — Rokken István kövénok és Zsigmond Mária (Székesfejérvár). — Farkas Illés m. kir. csendőr-örmeister és özv. Fenyő Jánosné, szül. Bars Mária (Székesfejérvár). — Vadász Ferenc asztalos és Ebert Teréz (Székesfejérvár). — Schönheim Salamon mozdonyvezető (Székesfejérvár) és Lázár Begina (Velence, Fejérmegye). — Konop Frigyes, d. v. hivatalnok (Székesfejérvár) és Bauer Irén (Budapest). — Huber Miklós fővárosi tanító és Tragner Ilona (Budapest.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. János. P.-Szántó. K. József. S.-Sz.-Balázs.

Utána néztünk s konstátáltuk, hogy kiadóhivatalunk részéről semmi mulasztás nem történt. A lapokat rendszeres expediciótul s így nem tudjuk, hol a dolog bibéje. Azt hisszük, a mai naptól kezdve nem lesz kifogás, külön figyelemmel kísérjük ez utvonalat. Jövőben egy szám elmaradása esetén is kérjük szives értesítést.

H. F. Helyben. Ön nagyon kíváncsi a »Busan rezgő szakál« cím alatt megirt cikkünk szerzőjére, sőt ha a név birtokába volna, hajlandóságot érezné egy arckép beszerzésére is. Fene egy kíváncsi, főleg az utóbbi. Egyiket sem teljesíthetjük meg beküldött verse ellenében sem, noha, hogy közlésre mennyire alkalmas, egyéb hely hiányában első strófáját csakis az ön kedvéért ide igtatjuk:

»Busan rezeg a zsidónak szakálá.

O. m. a f. Göre módjára:

Ha valahogy így történe,

Cikkirő is enyém lenne — e földön.

Miután a következő strófában évei számát árulja el, sietek kijelenteni, hogy a mi cikkirőnk nem életunt s egybékint is konstátáljuk mi mindnyájan és egyenként, hogy az ön óhaja blindre is nemes izlésre vall. De hát az óhaj ez esetben bizony csak óhaj marad.

STANDARD

Életbiztosító-társaság.

Alapított 1825.

Kivonat az évi jelentésből:

1900. évben elfogadott biztosítások ösz-szege 5102 kötvény	K 52.349.320
1900. évben kiállított kötvények évi díja	K 2.185.381
185 új járadékszerződésért bevételvezetett	K 3.312.980
Halálesetek 1900. évben, a nyeresémény-rész hozzáadásával	K 18.280.100
1900. évben esedékessé vált kihazasítási biztosítások	K 1.185.727
Biztosítási állomány 1900. nov 15-én	K 615.854.650

Évi bevétel K. 30.068,940

Vagyon K. 240.632.462-84, szaporodott 1900-ban 10.521.700 koronával. Elért átlagos kamatláb 3¹/₁₀₀ p/100.

Standard életbiztosító-társaság.

Az 1900. évi nyereséményelosztás eredménye:

Összvagyon a kiküldött bizottság és a mérleg tanúsága szerint	K. 240.632.462.—
Levonva az összes kötelezettség	K. 226.002.715.—
Felosztható felesleg	K. 14.629.747.—

a mely következőképp osztott fel:

A nyereséményrészesedéssel biztosítottoknak (az utolsó 5 éven belül esedékessé vált biztosításokra már tolydósított 1.134.659-45 öszszegen felül) . . . K. 14.424.313-20

Marad új számlára . . . K. 205.433-80

Ha a nyeresémények a tőkéhez csatoltatnának és csak azzal kerülneek kifizetésre, a fent kiutalt nyereséményösszeg

23.947.134-20 korona

tőkeszaporításnak feléne meg. Az egyes kötvényekre kiutalt nyereséménytel 25¹/₁₀₀-kal tuhaladja az 1895-ben adott nyereséményt.

STANDARD

életbiztosító-társaság
magyarországi fiókja
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz.
(Standard-palota)

Alapított 1865.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVANYOZÓ, TEMPLOMDISZITÓ,
TÜKÖR, KÉPKERET RAKTARA
SZÉKESFEJÉRVÁROTT,
Barátok új épületében.

Elvállal mindennemű aranyozást és diszítést,
ugymint: Templomok, Salonok, Kávéházak, Disz-
terterek Aranyozását festését és Plasztikai Diszítését.

I. rendű

KOKSZOT

ajánlok jutányos áron bármely
állomásra.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

SZÉKESFEJÉRVÁR,
Lakatos-utca 2. szám alatt.

Hirdetések
a »FEJERMEGYEI NAPLO«
részére
jutányos áron vétetnek fel.

SZÁMMER IMRE

KÖNYVNYOMDÁJA SZÉKESFEJÉRVÁR.

ELVÁLLAL MINDENEMŰ
KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ
MUNKÁK KÉSZÍTÉSÉT IZLÉSES
KIÁLLITÁSSAL, JUTÁNYOS ÁRON.

AJÁNLJA DÚSAN FELSZERELT
RAKTÁRAT
IRODAI, FOGALMAZÓ, LEVÉL
ÉS CSOMAGOLÓ PAPIROKBAN.

KÉSZLETBEN TART MINDENEMŰ
NYOMTATVÁNYT ÜGYVÉDEK,
SZOLGABIRÓSÁGOK, KÖZSÉGEK,
EGYHAZAK STB. RÉSZÉRE.

BÁSTYA-UTCZA 9. SZ. || || || TELEFON 99.

Nikolsburger Sándor

szoba-, cimpfestő és mázoló
Fatér, özv. Császárné háza
a (Ponty vendéglővel szemben.)

Éremmel kitüntve!

SIMON LAJOS

asztalos és kárpitos
butorraktára
SZÉKESFEJÉRVÁROTT,
Kossuth-utca 11. szám.

Ajánlja saját készítményű asztalos és kárpitos
butormunkákkal dúsán berendezett üzletét,
hol mindennemű asztalos és kárpitos munkák
gyorsan és pontosan elkészíttetnek,
jutányos áron.

Elfogad:
Czim-, szoba-, templom-, oltár- és kép-
festést, valamint mindennemű mázoló- és
krétarajz-munkát
jutányos áron.

Első magyar varrógép és kerékpár-gyár részvény-
társaság. Budapest.

Ajánlják hazai gyártmányu Adria, karika-
hajós Singer, Wheeler Wilson, Howe stb.-féle
saját készítményű
varrógépeiket és kerékpárait
a legjutányosabb áruk mellett. — Nagy taktár
minden néven nevezendő varrógép és kerékpár
alkatrészekben. — Ajánlják továbbá teljesen be-
rendezett javító műhelyüket, hol mindennemű
varrógép és kerékpár javítások gyorsan és
pontosan eszközöltetnek.

Vezérigazgató: **Márkus Simon özvegye és fia**
czégnél, Székesfehérvárott, Nádor- és Róza-utca
sarkán a ciszterciák templomával szemben.

WEISER J. C. gazdasági gépyára NAGY-KANIZSÁN.

Ajánlja: egytetemes egyes és kétfazu aczél-ekét legkiválóbb anyagból és legjobb kivitelben, az egy-
tetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajművelő eszközeit.

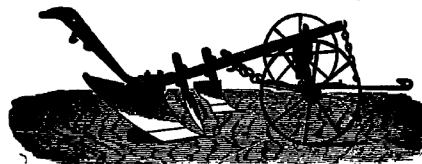
ZALA-DRILL

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas Magyarország legjobb sorvető-gépeit, szabad kiváltható kapacitá-
lyokkal. Homok: talajhoz a „ZALA-DRILL” különösen e czélra készített és kitűnőnek bizonyult vetősaru-kal
lesz ellátva „Perfecta” merítő korongos sorvető-gépeit leszállított áron. „Planet” rdz. egyikerekű kézi kapát
és töltőgetőt. 24 korona árban

„Hollingsworth” lögréblyéit legszállárabb kivitelben Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Főképviselő és raktár Fejér-, Veszprém- és Komárom-megyékre:

ROTH SANDOR

vaskereskedő
Székesfehérvár, (Gebhardt-ház).
Ugyanitt kaphatók szabadalmazott
ruha-mángorlók.

Többször kiténtetve!

Asztalos szakmába vágó megrend. lést elfogad

NAGY JÓZSEF

SZÉCHENYI-UTCZA 24. SZ.

Készen kapható: Nyaraló vagy gyermek-
szobába, esetleg előszobában alkalmazható fehér
fényezett szekrények s 16 személyre ebődő s
egyéb butorok.

VÉGH GYULA

szobafestő, mázoló
Kossuth-utca 15. (Győry-ház.)

Elfogad:
Czim-, szoba-, kép-, templom-
és oltárfestést, valamint mázoló
s krétarajz munkát.

!!! Legujabb seccsio minták dús !!!
választékban.

Nyomatott Számmér Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfehérvárott.